

Focus op innovatie & arbeid

mei 2011

Werkbaar Werk bij zelfstandige ondernemers in de handel, bouw en vrije beroepen 2007 – 2010

Bij de vrije beroepen zijn er in 2010 meer zelfstandige ondernemers dan in 2007 die met werkstress kampen en het moeilijk hebben om werk en privé met elkaar in balans te houden. In de bouwsector noteren we een verbetering op het vlak van de leermogelijkheden en in de handel is de werkbaarheidssituatie ongeveer gelijk gebleven. De werkbaarheidsgraad schommelt voor de drie sectoren rond de 45%. Het gemiddelde voor alle zelfstandige ondernemers in Vlaanderen bedraagt 47,8%. Dat blijkt uit de resultaten van de werkbaarheidsenquête die de Stichting Innovatie & Arbeid in 2010 verstuurde naar een representatief staal van 6.000 zelfstandige ondernemers (in hoofdberoep) in Vlaanderen.

Werkstress en werk-privé-balans, een blijvend probleem

Zowel in de bouwsector, de handel als bij de vrije beroepen zien we dat het werk voor zeer veel zelfstandige ondernemers (+/- 40%) stresserend is en dat ze het moeilijk hebben om werk en privé goed op elkaar af te stemmen. In de bouw en de handel blijft de situatie tussen 2007-2010 ongeveer gelijk maar bij de vrije beroepen zien we dat in 2010 nog meer zelfstandigen met werkstress kampen en/of problemen hebben om werk en privé in balans te houden. Het aandeel van de zelfstandigen in een vrij beroep met werkstressproblemen nam toe van 34,2% tot 43,6% en het aandeel met een 'problematische' werk-privé-balans van 31,9% tot 39%.

Tabel 1 Werkstress en problemen werk-privé-balans 2007 – 2010, zelfstandige ondernemers

	bouw		handel		vrije beroepen	
	2007	2010	2007	2010	2007	2010
werkstress	41,0	39,8	35,6	37,7	34,2	43,6
problemen werk-privé-balans	38,6	35,6	32,4	36,3	31,9	39,0

Leeswijzer: gele inkleuring wijst op een significante (Pearson) χ^2 ($p \leq 0,05$) en dus een statistisch betekenisvol verschil tussen 2007 en 2010.

Motiverend en leerrijk werk

Zowel in 2007 als in 2010, geven vrijwel alle zelfstandige ondernemers in de bouw en vrije beroepen aan dat hun werk heel wat leerpotentieel bevat. In de bouwsector is er zelfs nog een lichte verbetering merkbaar. Het aandeel dat onvoldoende leermogelijkheden ervaart is er gedaald van 2,6 tot 0,3%. In de handel zijn er iets meer zelfstandigen (ongeveer 1 op 10) die onvoldoende leermogelijkheden ervaren. De overgrote meerderheid is ook gemotiveerd door het werk. De groep die wel motivatieproblemen ervaart bedraagt in 2010 6,7% bij de vrije beroepen, 7% in de bouwsector en 10% in de handel. Deze cijfers wijken niet significant af van deze in 2007.

Tabel 2 Motivatieproblemen en onvoldoende leermogelijkheden 2007-2010, zelfstandige ondernemers

	bouw		handel		vrije beroepen	
	2007	2010	2007	2010	2007	2010
motivatieproblemen	7,8	7,0	9,9	10,0	4,9	6,7
onvoldoende leermogelijkheden	2,6	0,3	7,9	10,8	1,7	1,0

Leeswijzer: gele inkleuring wijst op een significante (Pearson) χ^2 ($p \leq 0,05$) en dus een statistisch betekenisvol verschil tussen 2007 en 2010.

Werkbaar werk, nog veel werk

De werkbaarheidsgraad is het aandeel van de werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt met een job die zowel voldoende leermogelijkheden biedt, goed te combineren is met het privéleven en die geen aanleiding geeft tot werkstress en motivatieproblemen. Als die vier voorwaarden vervuld zijn spreken we over werkbaar werk. In 2010 heeft 46,2% in de bouw, 45,4% in de handel en 44,8% bij de vrije beroepen werkbaar werk. In 2007 was dat respectievelijk 44,5%, 48% en 51,1%. Het gemiddelde voor alle zelfstandige ondernemers in Vlaanderen bedroeg 47,7% in 2007 en 47,8% in 2010. Dat minder dan de helft werkbaar werk heeft baart uiteraard zorgen maar vooral de negatieve trend bij de vrije beroepen, waar werkstress en werk-privé-problemen in stijgende lijn gaan, noopt tot initiatieven die de druk van de ketel kunnen halen.

Alle informatie over de werkbaarheidsmonitor vindt u op www.serv.be/werkbaarwerk. De documenten kan u gratis downloaden. Over deze focus vindt u meer in de 'sectorprofielen zelfstandige ondernemers 2010' en het informatiedossier 'Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandigen 2010. Indicatoren voor de kwaliteit van de arbeid bij zelfstandige ondernemers in Vlaanderen, evolutie 2007-2010'.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door De Stichting Innovatie & Arbeid met de financiële steun van het Europees Sociaal Fonds.